

noma odpravi. Vendar je tudi treba, da učitelj pri tem še na marsikaj pazi. Nekteri otroci nikakor ne morejo razumeti, kako naj se pravilno in razločno bere; nekteri že od rojstva težko govoré, — drugi slabo šolo obiskujejo in zavoljo tega predalječé zaostajajo. Skušeni učitelj pri takih okoliščinah hodi po srednji poti, in pravična razmera mu pové, koliko časa se mora muditi pri kakem učencu.

Gredé naj se še opomni, da je natančna razločnost pri branji tudi zeló koristna za pravopisje, in da še celó pri izreji otrok veliko velja, ker se pri tem učé in vadijo, da so bolj redni in natančni.

(Dalje prih.)

Tečno učilo.

K a z a v n i p o d u k.

Stanovi.

S n o v a. Mašnik, učenik, kmet, zdravnik, sodnik, kupčevavec, vojak, rokodelcec, umetnik, vradnik, služabnik, mornar (čolnar), voznik, pastir, dninar.

U č e b a. Mašnik bere sveto mašo, delí svete zakramente, in učí v cerkvi in v šoli Boga spoznavati in mu služiti. Gospod fajmošter in gospodje kaplani so mašniki. Imajo dolgo černo sukno in bel podvratnik. Mnihí so večidel tudi mašniki, in so različno oblečeni. Mašnike ali duhovne gospode moramo spoštovati; zakaj? Kaj storé pridni otroci, kadar pridejo k duhovnemu gospodu? — Učenik ali učitelj učí v šoli otroke, ter skerbí, da so vedno bolj umni in boljši. Kaj učí učenik v šoli? Otroci morajo učeníke vbogati in spoštovati. Učeniki so v šoli otrokom namesti staršev. Pridne in vbogljive otroke ima učenik rad. — Kmet stanuje v vasi. On obdeluje zemljo in redí živino. Oblači se drugače kakor mestni ljudje. Kmet dela za vse stanove; kako? Pridnega kmeta moramo spoštovati. — Zdravnik zdravi bolnike; kako? — Tatove in hudodelnike vjamejo, in gosposka jih kaznuje. Sodnik jim odloči in naloži zasluženó kazen. — Kupčevavec ali tergovec kupuje in drugim prodaja v prodajavnici ali štacuni. — Kako se prodajavnice že zunaj poznajo? Kupčevavec mora biti pravičen. Pregovor pravi: „Mera in vaga v nebesa pomaga“. — Vojak ima

vojasko obleko, ki je bela, siva ali modra z različnimi ošivi. Ima sabljo, puško in torbo. Vojak se mora z orožjem vaditi, mora na straži stati, mora v vojsko iti in se vojskovati; zakaj? Nekteri vojaki so na konjih; so tedaj pešci in konjiki. — Veliko ljudi je, kateri opravljajo svoje dela večidel z rokami; pravimo jim zato rokodelci. Imenujte nekatere rokodelce! — Umetnik dela bolj z umom kot z rokami. Godec, malar, podobar so umetniki. Imenujte še nekatere umetnike! — Vradniki pomagajo cesarju ljudstvo vladati. Oni imajo višje ali nižje cesarske službe. — Služabniki služijo in strežejo drugim bolj imenitnim ljudem. — Mornar vozi v ladii po morji in drugih velikih vodah ljudi in blago. Ladijo žene veter ali sopar. Mornar ali čolnar pa z veslom ali z drogom ladijo viža. To je nevarna vožnja. Pregovor pravi: „Kdor moliti ne zna, naj se na morje podá“. — Voznik vozi ljudi in blago po suhem. On viža konje z vajeti, in jih poganja z bičem. Voznik mora usmiljen biti, t. j. ne sme živine terpinčiti. Kako voznik živino terpinči? — Pastir pase ovce, krave, svinje i. t. d. Nekteri pastirji imajo tudi pse navajene, da jim pomagajo živino zavračati. Pastir ima palico ali bič in torbo; čemu? — Če ima kmet, ali kdo drugi toliko dela, da ga ne more sam podeleti, najme najemnika ali dninarja, da mu pomaga delati. Dninarji imajo na dan plačilo, in so večidel ubožni ljudje. — Vsaki stan ima svoje dobrote in veselja, pa tudi svoje križe in težave. Naj bo človek v katerem koli stanu, povsod mora pridno in pravično delati, če hoče, da ga imajo dobri ljudje radi, in da mu bo Bog dal srečo na tem in na unem svetu. „Dobro serce in pridne roke so boljši zakladi kot zlate goré.“

Čertica o prvem učenju.

Od več krajev se čuje, kako je marsikdo smešno svoj prvi šolski čas v tem ali v unem kraju preživel. Vem, dragi „Tovarsš“, da enake novice te ne veselé preveč; toda, ako jaz od svojega učenja v V — . kaj povem, menim, da se bo vsakemu šolskemu prijatlu serce veselja smejala. Akoravno je marsikdo izmed mojih prvih součencov mnogokrat zatrobil: „Herr lererererer i píte hinaus“, so nam vendar naš ranjki uče-